

Teories i història de l'educació

2013/2014

Codi: 101662

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500260 Educació social	OB	1	1
2500261 Pedagogia	OB	1	1

Professor de contacte

Nom: José Antonio Jordán Sierra

Correu electrònic: Josep.Jordan@uab.cat

Utilització d'idiomes

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Algun grup íntegre en anglès: No

Algun grup íntegre en català: Sí

Algun grup íntegre en espanyol: No

Prerequisits

Per aquesta assignatura es recomana la revisió dels temes bàsics de Filosofia del Batxillerat

Objectius

L'objectiu d'aquesta assignatura és introduir als estudiants a l'estudi de les principals teories de l'educació que tenen vigència en el món contemporani, així com mostrar l'evolució històrica d'aquestes teories i de la seva implementació.

En un primer bloc s'estudiarà el significat i el sentit de l'educació, la relació entre l'educació i la cultura occidental, el paper epistemològic de la pedagogia dins del conjunt de les ciències de l'educació; finalment es presentaran els models de les principals teories educatives i se'n farà una consideració crítica. A l'apartat històric s'estudiaran els moviments, les institucions, les pràctiques i els pedagogs que han estat històricament més rellevants i es ponderarà la seva vigència en el moment present.

Aquesta assignatura complementa altres matèries de primer curs ("Societat, ciència i cultura", "Contextos educatius", "Aspectes biopsicològics de la persona", i de segon curs "Bases sociopolítiques de l'educació") i posa els fonaments epistemològics de l'assignatura "Investigar en educació" (de segon curs) i els filosòfics i històrics de "Educació i societat" (també de segon curs).

Competències

Pedagogia

- Analitzar i comprendre els referents teòrics, històrics, culturals, polítics, ambientals i legals que conformen situacions i propostes educatives i formatives.
- Comprendre els processos que es donen en les accions educatives i formatives i la seva incidència en la formació integral.
- Desenvolupar un pensament i un raonament crític i saber comunicar-se de manera efectiva, tant en les

llengües pròpies com en una tercera llengua.

- Reconèixer i avaluar la realitat social i la interrelació de factors implicats com a necessària anticipació de l'acció

Resultats d'aprenentatge

1. Adquirir els principals referents conceptuals i epistemològics que conformen les principals teories de l'educació.
2. Assumir de forma crítica la trajectòria històrica del pensament i l'acció educativa
3. Comprendre els factors socials que intervenen en la gestació i desenvolupament de les actuals teories i corrents educatives.
4. Identificar i analitzar els episodis més rellevants de la història de l'educació i del pensament pedagògic.
5. Mostrar un pensament educatiu propi a partir del coneixement dels referents teòrics i històrics de l'educació.
6. Obtenir una visió històrica i crítica de l'evolució de la institució escolar per comprendre alguns dels factors que condicionen la seva renovació.
7. Reconèixer els principals problemes educatius i valorar les aportacions teòriques i pràctiques de renovació pedagògica que en el nostre país s'estan donant per afrontar-los.

Continguts

TEORIES DE L'EDUCACIÓ

1. Concepte d'educació i pedagogia

1.1. Significat i sentit de l'educació

1.2. Protagonisme de l'educador

1.3. Concepte de pedagogia: art, ciència i tècnica

2. Relacions epistemològiques entre ciències de l'educació i pedagogia

2.1. Les ciències de l'educació

2.2. El coneixement pedagògic

2.3. L'acció educativa

3. Teories i corrents actuals del pensament i la pràctica educativa

3.1. La pedagogia tecnològica

3.2. La pedagogia hermenèutica

3.3. La pedagogia crítica

HISTÒRIA DE L'EDUCACIÓ

4. Principals elements de la història de l'educació i del pensament pedagògic

4.1 Paideia.

4.2 Humanisme

4.3 Naixement de la didàctica

4.4 Naixement de l'educació social

5. Història del pensament, les pràctiques i la renovació pedagògica al nostre país

5.1 Autors i pràctiques de referència

6. Fonamentació i història de la institució escolar

6.2 Revolucions burgeses i escola

6.3 Democratització del'escola

6.4 Educació contemporània: tendències teòriques i organitzatives, lleis.

7. Evolució contemporània de l'educació social

Metodologia

El protagonista en el procés d'ensenyament aprenentatge és l'estudiant i és sota aquesta premissa s'haplanificat la metodologia de l'assignatura tal i com es mostra en el quadre que hi ha a continuació:

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Activitat d'avaluació	0	0	1, 4, 6
Presencial en gran grup	30	1,2	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7
Seminaris	15	0,6	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7
Tipus: Supervisades			
Activitat supervisada	30	1,2	3, 7
Tipus: Autònomes			
Activitat autònoma	75	3	2, 3, 4, 5, 6

Avaluació

L'avaluació de l'assignatura es realitzarà al llarg de tot el curs acadèmic mitjançant les activitats que es mostren en la graella que hi ha a continuació. L'assistència a les classes presencials de l'assignatura és obligatòria.

Per aprovar l'assignatura cal haver aprovat les dues parts de què consta la matèria. La nota final de l'assignatura serà la mitjana de les notes d'ambdós blocs. Es farà el promig a Realització pràctica i presentació de treballs individuals o grupals a l'aula partir d'una puntuació mínima de 4 en cada activitat d'avaluació. S'aprovarà l'assignatura amb una puntuació mínima de 5. Els alumnes que hagin de recuperar alguna de les proves de seguiment tindran l'oportunitat de fer-ho en els dies següents.

Les qualificacions de cada una de les evidències avaluatives es faran públiques al campus virtual en els 20/25 dies següents al seu lliurament. L'estudiant que vulgui revisar la nota haurà de fer-ho en els 10 dies posteriors a la seva publicació en l'horari de tutories que el professorat té establert per aquesta assignatura i que es consigna en el programa de la mateixa.

La copia o plagi de material, tant en el cas de treballs com en el cas dels exàmens, implica un zero en tota l'assignatura.

La presentació de qualsevol dels treballs obligatoris elimina la opció del "no presentat" en la convocatòria.

L'assistència a classe és obligatòria: l'estudiant ha d'assistir a un mínim d'un 80% de classes, en cas contrari es considerarà no presentat.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Proves de seguiment	50%	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7
Realització pràctica i presentació de treballs individuals i/o grupals a l'aula	50%	0	0	2, 3, 4, 5, 6

Bibliografia

TEORIES DE L'EDUCACIÓ

Bauman, Z. (2007). Els reptes de l'educació en la modernitat líquida. Barcelona: Arcàdia.

Carr, W. (1990). Hacia una ciencia crítica de la educación. Barcelona: Laertes

Carr, W. (2002). Una teoría de la educación. Madrid: Morata.

Carr, W./Kemmis, S. (1988). Teoría crítica de la enseñanza. Barcelona: Martínez Roca.

Duch, Ll. (1997). La educación y la crisis de la modernidad. Barcelona: Paidós.

Meirieu, P. (1998). Frankenstein educador. Barcelona: Laertes.

Meirieu, P. (2009)- Pedagogia: el deure de resistir. Barcelona: Rosa Sensat.

Rancière, J. (2003). El maestro ignorante. Barcelona: Laertes.

Steiner, G. (2004). Lecciones de los maestros. Madrid: Siruela.

Steiner, G. i Ladjoli, C. (2005). Elogio de la transmisión. Maestro y alumno. Madrid: Siruela.

Van Manen, M. (1998). El tacto en la enseñanza. Hacia una pedagogía de la sensibilidad. Barcelona: Paidós.

Van Manen, M. (2004). El tono en la enseñanza. El lenguaje de la pedagogía. Barcelona: Paidós.

HISTÒRIA DE L'EDUCACIÓ

Salmon, P. (1969). Historia y Crítica. Introducción a la metodología histórica. Barcelona: Teide.

Beck, R. (1965). Historia social de la educación. México: Uteha.

Bowen, J. (1985). Historia de la Educación occidental (3 vols). Barcelona: Herder.

- Cuesta, P. (1994). La escuela en la reestructuración de la sociedad española. Madrid: Siglo XXI.
- Debesse, M./Mialaret, G. (1973). Historia de la pedagogía. Barcelona: Oikos-Tau.
- Escolano Benito, A.(1985). Historia de la educación. Madrid: Anaya.
- Luzuriaga, L. (1981). Historia de la educación y la pedagogía. Buenos Aires: Losada.
- M.E.C (1985). Breviarios de Educación II. De las Cortes de Cádiz a la revolución de 1868. Madrid: MEC.
- Monés, J. (1978). El pensament escolar i la renovació pedagògica a Catalunya (1833 1938). La Magrana: Barcelona.
- Ponce, A. (1981). Educación y lucha de clases. Madrid: Akal.
- Santoni Rugiu, A. (1981). Historia social de la educación. Barcelona: Reforma de la Escuela.
- Wulf. Ch. (Ed.) (1995). Education in Europe. An Intercultural Task. European Studies in Education, vol. 3.
- Per més informació.

<http://www.sc.ehu.es/sfwsedhe/>

<http://www.iecat.net/institucio/societats/SHistoriaEducacioPaisosLlenguaCatalana/inici.htm>

http://www.inrp.fr/she/histed_accueil.htm

<http://www.ed.uiuc.edu/hes/>